NEDERLANDSE VERENIGING VOOR RECHTSPRAAK

0 BD

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
Mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
1 november 2013

Uw kenmerk
419177

Contactpersoon

Onderwerp
Advies op het concept-wetsvoorstel Doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht juridische beroepen

Geachte heer Teeven,

Bij brief van 16 augustus 2013, met kenmerk 419177, is de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) namens u om advies gevraagd over het concept-wetsvoorstel Doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht juridische beroepen.
Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en is vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Strekking wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel strekt er, blijkens de memorie van toelichting, toe de kosten van het toezicht op notarissen en gerechtsdeurwaarders en de kosten van tuchtrechtspraak van advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders door te berekenen aan de beroepsgroepen. Dit komt er op neer dat de kosten ten laste worden gebracht van de Koninklijke Notariële Beroepsvereniging, wat betreft de notarissen, de Nederlandse Orde van Advocaten, wat betreft de advocatuur en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders, wat betreft de gerechtsdeurwaarders.

Advisering

De voorgestelde wettekst, alsmede de daarbij behorende memorie van toelichting geven de NVvR aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

In de memorie van toelichting wordt – kort samengevat - gesteld dat de ratio voor het doorbelasten van de kosten van toezicht en tuchtrechtspraak er onder meer in is gelegen dat de beroepsbeoefenaren zelf primair voordeel van het wettelijk toezicht en de tuchtrechtspraak hebben, alsook dat de beroepsbeoefenaren van de bijzondere positie en de daaraan verbonden privileges (zoals een 'domeinmonopolie') die aan hen is toegekend profiteren doordat de beroepsregulering hen in staat stelt om een inkomen te verwerven vanuit werkzaamheden die zij met uitsluiting van andere mogen verrichten. Het wordt blijkens de memorie van toelichting dan ook passend geacht dat de beroepsbeoefenaren die van deze bijzondere positie profiteren, ook de kosten van het toezicht en het tuchtrecht dragen.

Lange Voorhout 7 • Postbus 30315, 2500 GH Den Haag
Telefoon: 070-3611420 • info@nvvr.org • www.nvvr.org

De NVvR kan zich niet vinden in de ratio voor het doorbelasten van de kosten van toezicht en tuchtrechtspraak voor zover deze wordt gebaseerd op het profijtbeginsel. De NVvR is van mening dat hiermee ten onrechte de indruk wordt gewekt dat deze privileges, zoals het verschoningsrecht, er zijn ten gunste van de betreffende beroepsbeoefenaar. Dit recht is echter bij uitstek bedoeld om de burger en diens vertrouwelijke informatie te beschermen , en kent zijn tegenhanger in een zwijgplicht, waarbij de beroepsbeoefenaar zich blootstelt aan strafvervolging op grond van artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht bij niet-nakoming daarvan.
De aan deze beroepsgroep toegekende (bijzondere) rechten en plichten dienen er toe de kernwaarden als onafhankelijkheid en voor de advocatuur tevens geldende partijdigheid, waarden waarin in de Nederlandse samenleving welhaast een absoluut belang wordt gehecht, stevig te verankeren. De samenleving c.q. de rechtzoekende burger heeft er zwaarwegend belang bij – en even zo goed profijt van - dat deze beroepsbeoefenaren de aan hen toegekende rechten en plichten goed uitoefenen. Onafhankelijkheid en partijdigheid van deze beroepsbeoefenaren vormen belangrijke voorwaarden voor het goed kunnen functioneren van de rechtsstaat. De NVvR meent dat aan deze kernwaarden afbreuk wordt gedaan door deze in het licht te plaatsen van een voor deze beroepsgroep verondersteld profijt.
De NVvR verzoekt de Staatssecretaris dan ook in de memorie van toelichting de volgende zinsneden te schrappen: "Door deze bijzondere positie profiteren de betreffende beroepsgroepen van verschillende privileges, zoals een domeinmonopolie. Anders gezegd: de beroepsregulering stelt hen in staat om een inkomen te verwerven vanuit werkzaamheden die zij met uitsluiting van anderen mogen verrichten.", alsmede "Het is dan ook passend dat de beroepsbeoefenaren die van deze bijzondere positie profiteren, ook de kosten van het toezicht en het tuchtrecht dragen".

Het voorgaande neemt niet weg dat het onderhavige wetsvoorstel (desondanks) past in het kader van de genoemde kernwaarden, meer in het bijzonder de onafhankelijke positie van de betreffende beroepsbeoefenaren jegens de staat. Tegen de achtergrond van de onafhankelijke positionering ligt het in de rede dat deze beroepsbeoefenaren de financiële lasten van het toezicht zelf dragen. Dit ligt overigens genuanceerder voor zover de notaris of gerechtsdeurwaarder optreedt als dienaar van een overheidsbelang, bijvoorbeeld bij de inning van overdrachtsbelasting (art. 42 Invorderingswet) of ter uitvoering van bepaalde taken of opdrachten genoemd in art. 2, 3 en 3a Gerechtsdeurwaarderswet.
Het bevreemdt de NVvR dat nu juist deze invalshoek niet is opgenomen in de memorie van toelichting. De NVvR vraagt de Staatssecretaris dan ook om een nadere toelichting op dit punt.

Nadere toelichting van de Staatssecretaris is temeer verlangd nu volgens de memorie van toelichting enerzijds de verantwoordelijkheid voor de handhaving van en het bevorderen van de kwaliteit van de beroepsuitoefening door advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders bij de beroepsgroepen zelf ligt, om welke reden de kosten ook aan deze beroepsgroepen dienen te worden doorberekend, maar anderzijds de Minister verregaande bevoegdheden wordt gegeven ten aanzien van de begroting. De NVvR vraagt zich aldus concreet af hoe in het licht van het voorgaande een instemmingsbevoegdheid van de Minister, zoals is voorgesteld in artikel 46, lid 5 Advocatenwet, artikel 34a, lid 3 Gerechtsdeurwaarderswet en artikel 94a, lid 3 van de Wet op het notarisambt alsmede de mogelijkheid om bij ministeriële regeling regels te stellen over de inrichting van de begroting zoals is voorgesteld in artikel 46, lid 10, Advocatenwet, artikel 34a, lid 8 Gerechtsdeurwaarderswet en artikel 94a, lid 8, van de Wet op het notarisambt, zich verhouden tot het uitgangspunt van het wetsvoorstel dat de bekostiging van toezicht en tuchtrecht hoort bij de verantwoordelijkheid die wordt gedragen door deze beroepsgroepen en de kernwaarde van onafhankelijkheid. Aan het voorgaande doet niet af dat de NVvR het belang en de meerwaarde van toezicht op de begroting en de verantwoordelijkheid van de overheid voor een goede regulering van het toezicht op die beroepsgroep op zichzelf erkent. Evenwel wordt gemeend dat alternatieve vormen, die zich

beter verdragen met de gedachte dat kosten dienen te worden gedragen door de verantwoordelijke beroepsgroep zelf alsmede met rol en de positie van deze beroepsbeoefenaren in de rechtsstaat, en daarmee meer in balans zijn, denkbaar zijn en eerst zouden moeten worden verkend.

Voorgesteld artikel 48 ac, lid 1 onder b Advocatenwet, artikel 43a, lid 1 onder b Gerechtsdeurwaarderswet en artikel 103, lid 1 onder b Wet op het notarisambt spreken over 'de overige kosten die in verband met de behandeling van de zaak zijn gemaakt'. De NVvR vraagt zich af of hiermee worden bedoeld de kosten die zijn gemaakt door respectievelijk de raad/het hof van discipline, de kamer voor gerechtsdeurwaarders en de kamer van toezicht. De NVvR verzoekt de staatssecretaris dit in de memorie van toelichting te verduidelijken.

Voorgesteld artikel 48 lid 3 van de Advocatenwet maakt mogelijk dat de raad kan bepalen dat, ondanks de gegrondverklaring van de klacht, geen maatregel wordt opgelegd. De NVvR mist een voorstel voor het opnemen van een dergelijke bepaling in de Gerechtsdeurwaarderswet, terwijl hiernaar wel wordt verwezen in de memorie van toelichting, artikel II, onderdeel E (artikel 43). De staatssecretaris wordt verzocht dit aan te passen in de wettekst.

Namens het bestuur van de NVvR,
de Wetenschappelijke Commissie

M.E. de Meijer
voorzitter